

Kans op wondinfecties daalt met 60% door preoperatief gebruik van chloorhexidine en mupirocine

Zowat vier procent van alle operaties leidt tot postoperatieve wondinfecties, weet professor Jan Kluytmans, microbioloog in het Amphia Ziekenhuis in Breda, Nederland. Uit zijn onderzoek naar de preventie van postoperatieve wondinfecties blijkt dat preoperatief wassen en het gebruik van neuszalf de kans op infecties met 60% kunnen reduceren.

“Postoperatieve wondinfecties worden veroorzaakt door bacteriën”, legt prof. dr. Kluytmans uit. “De belangrijkste bacterie is Staphylococcus aureus. Ongeveer één op drie mensen is drager van deze bacterie. Ze komt voor bij gezonde mensen, voornamelijk in de neus, maar ook op de huid en in de haren. Het dragen van deze bacterie is dus geen ziekte. Het kan wel leiden tot huidinfecties die vrijwel nooit ernstige gevolgen hebben en genezen zonder medische ingreep. Bij een operatie wordt de weg naar binnen echter opengemaakt voor bacteriën. Als een wond geïnfecteerd raakt met de S. aureus bacterie, kan dit wel zware gevolgen hebben.”

RISICOFACTOREN

Postoperatieve wondinfecties kunnen namelijk oplopen van minimale infecties van de hechting of de wond tot ernstige en soms zelfs dodelijke infecties. De ernst van de infectie hangt af van een aantal belangrijke factoren. Prof. Kluytmans: “De aard van de ingreep is een heel belangrijke determinant. Bij kleine operaties, zoals het weghalen van een moedervlek, is de kans op infecties erg klein. Bij grote ingrepen zoals een hart- of heupoperatie, is het risico veel groter. Bovendien wordt de aard van de infectie ook bepaald door de wondklasse. Een schone wond raakt immers veel minder snel geïnfecteerd dan een gecontamineerde wond.” Ook de algemene conditie van de patiënt speelt een belangrijke rol. “Factoren als leeftijd, rookgedrag of overgewicht beïnvloeden alle de kans op wondinfecties.”

ONDERZOEK NAAR PREVENTIE VAN POSTOPERATIEVE WONDINFECTIONEN

“Er bestaan tientallen maatregelen om wondinfecties te voorkomen”, vertelt prof. Kluytmans. “Samen met mijn collega's verrichte ik

“Factoren als leeftijd, rookgedrag of overgewicht beïnvloeden de kans op wondinfecties.”

professor Jan Kluytmans,
microbioloog in het Amphia Ziekenhuis in Breda, Nederland

een onderzoek naar de preventie van postoperatieve wondinfecties, waaruit blijkt dat preoperatief wassen met chloorhexidinezeep in combinatie met het gebruik van mupirocine neuszalf één van de belangrijkste maatregelen is om wondinfecties te voorkomen.”

Voor het onderzoek werden patiënten bij hun opname in het ziekenhuis getest op de aanwezigheid van de S. aureus bacterie. “We namen alleen patiënten die drager waren van de bacterie op in het onderzoek”, aldus prof. Kluytmans.

“Preoperatief wassen met chloorhexidinezeep in combinatie met het gebruik van mupirocine neuszalf is één van de belangrijkste maatregelen om wondinfecties te voorkomen.”

professor Jan Kluytmans,
microbioloog in het Amphia Ziekenhuis in Breda, Nederland

In totaal namen zo'n 900 patiënten deel aan de studie. "Na randomisatie werd de helft van de patiënten preoperatief behandeld met chloorhexidinezeep, een antisepticum, en mupirocine, een antibioticum in de vorm van een neuszalf. De andere helft behandelden we met placebozeep en -zalf. Bij beide groepen werden tijdens de chirurgische ingreep alle gebruikelijke infectiepreventiemaatregelen in acht genomen. We concludeerden dat het gebruik van chloorhexidine en mupirocine toegevoegde waarde biedt aan de preventie van postoperatieve wondinfecties. De eerste groep patiënten vertoonde namelijk veel minder gevallen van infectie dan de tweede."

PREOPERATIEF WASSEN MET CHLOORHEXIDINE

De studie toonde aan dat infecties met 60% afnemen indien de patiënt gebruik maakt van chloorhexidine

en mupirocine. Dit leidt er volgens de studie ook toe dat de opnametijd van de patiënt met bijna twee dagen daalt. Prof. Kluytmans onderstreept hierbij dat het onderzoek zich alleen richtte op patiënten die drager waren van de *S. aureus* bacterie, en dat het preoperatief wassen voor deze groep patiënten effectief bleek.

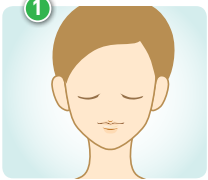
Chloorhexidine is een desinfectans die tot zes uur na gebruik actief blijft en ongeveer 90% van de aanwezige bacteriën verwijdert. Bovendien is het een huidvriendelijk product. Prof. Kluytmans: "Het gebruik van chloorhexidine is niet schadelijk. Tijdens het onderzoek zagen we geen verschil in bijwerkingen tussen de groep patiënten die behandeld werd met chloorhexidine en mupirocine en de groep die een placebo toegediend kreeg. De enige bijwerking die zou kunnen optreden, is dat de bacteriën ongevoelig worden voor deze stoffen." Chloorhexidine is een product dat al decennialang in ziekenhuizen wordt gebruikt als desinfectans. Tot op vandaag is er in de literatuur echter weinig te vinden over het optreden van resistentie ten opzichte van chloorhexidine. •

Referentie

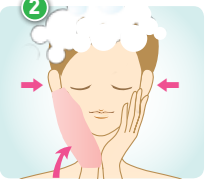
Bode et al. Preventing Surgical-Site Infections in Nasal Carriers of *Staphylococcus aureus*. *The New England Journal of Medicine* 2010; 362:9-17

Was het lichaam de avond voor de ingreep

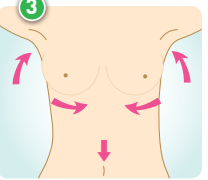
Mölnlycke Health Care creëerde onlangs een folder die patiënten aanraadt zich zowel de avond vóór als de ochtend van de ingreep twee maal te wassen met chloorhexidine. Door middel van eenvoudige illustraties wordt uitgelegd waarop ze hierbij moeten letten.

1 Bevochtig het hele lichaam, het gezicht en het haar inbegrepen. Was de **handen** en reinig goed het gebied **rond en onder de nagels**

2 Gebruik een proper washandje. Was haar en gezicht met speciale aandacht voor de **hals, het gebied rond de neus en rond de oren**

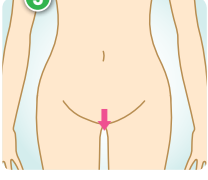

3 Was het bovenlichaam, de **oksels, de navel en het gebied onder de borsten**

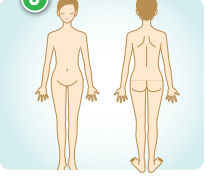

4 Was benen en voeten, het **gebied tussen de tenen, rond de teennagels en de voetzolen**

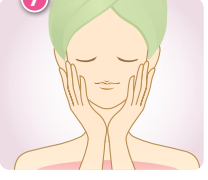
▶ Na de tweede wasbeurt

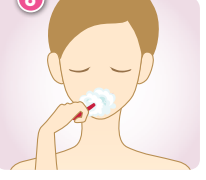
5 Was tenslotte het onderlichaam met speciale aandacht voor de **genitale delen, de bilnaad en de billen**

6 Spoel zorgvuldig het hele lichaam af en **herhaal het wassen** (stap 1 tot stap 6)

7 Droog u af met een **propere handdoek**. Gebruik geen body lotion, **trek propere kleren aan en ververs het beddengoed**

8 **Poets de tanden** grondig met tandpasta